

Provocatief Coachen

Introductietraining
IEP Nijmegen

Jaap Hollander & Jeffrey Wijnberg

Programma

- ✦ **Orientatie**

- Wat is provocatief coachen?
- Waar komt het vandaan?
- Wat is het verschil met de traditionele stijl?

- ✦ **Veel voorkomende effecten**

- ✦ **Basisprincipes**

- ✦ **Live demonstraties**

(met mensen uit deze groep)

- ✦ **Oefeningen** om zelf een begin te maken met provocatief coachen

Provocatief versus 'traditioneel'

	Provocatief	Traditioneel
Zingeving	Persoonlijke groei/ontwikkeling	
Archetype (Identiteit)	Plaaggeest Nar	Genezer Oude wijze M/V
Overtuigingen	<ul style="list-style-type: none"> ✱ Trek ezel aan staart ✱ Uitdaging > band ✱ Veerkrachtige mens 	<ul style="list-style-type: none"> ✱ Recht naar doel ✱ Afstand > respect ✱ Breekbare mens
Vermogens	<ul style="list-style-type: none"> ✱ Uitdaging ✱ Humor ✱ Warmte 	<ul style="list-style-type: none"> ✱ Analyse ✱ Structurering ✱ Empathie
Gedrag	<ul style="list-style-type: none"> ✱ Je kan het niet ✱ Da's toch mooi! ✱ Huh? 	<ul style="list-style-type: none"> ✱ Je kan het! ✱ Da's best moeilijk ✱ Thans volgt stap 4b
Omgeving, context	Hulpvraag Contract	

Provocatief coachen

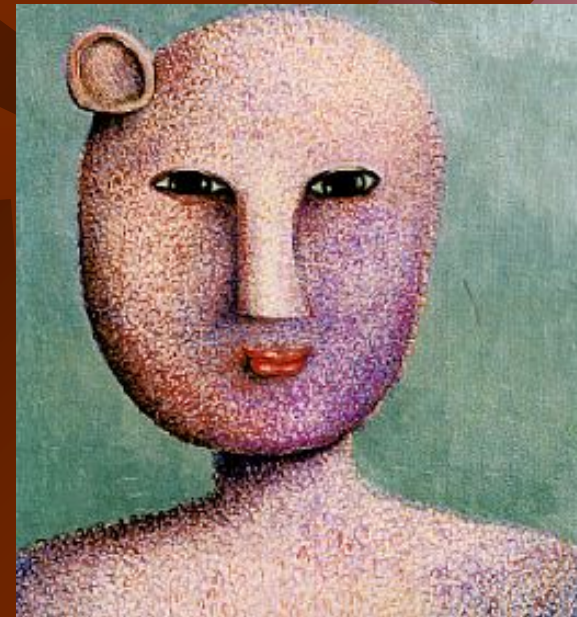
=

“protest-therapie”

Do some more of that
Think some more of that
Feel some more of that

Provocatieve kennismaking

- ★ Hoe heet je?
- ★ Wat doe je qua werk?
- ★ Wat is je grootste *afwijking*?
- ★ Dit eerst in 3-tallen
- ★ Daarna in 2 subgroepen (3-tallen bij elkaar in dezelfde subgroep)
- ★ Enkele afwijkingen provocatief bespreken.
Ik snap niet waarom dat een probleem is, want....
(fout compliment)

Zeven principes achter het provocatief coachen

- Als je de ezel vooruit wilt laten lopen, moet je hem aan zijn staart trekken.
- Uitdaging scheidt een band.
- Het meest persoonlijke is universeel.
- Mensen zijn veerkrachtiger dan ze lijken.
- Vertrouwen is goed. Controle is beter.
- Iemand gaat structuur aanbrengen, als de coach het niet doet, doet de cliënt het zelf.
- Zijpaden en omwegen leiden naar de kern.

Maar wat is dan het probleem???

- ✦ Drietallen: cliënt, coach, goeroe
- ✦ Cliënt vertelt echt probleem.
- ✦ Eventueel doorzoeken naar gevoel/gedrag
- ✦ Coach relativeert: hij *begrijpt echt niet waarom dat een probleem is.*
 - Ja, maar dat is toch normaal !!?
 - Dat heeft toch iedereen !!?
 - Als dat het enige is
 - Dat hoort bij de leeftijd/baan/etc.
 - OK, maar is dat niet juist mooi?
- ✦ Dus wat is dan het probleem?
- ✦ **Vijf keer herhalen**
- ✦ Goeroe: noteert wat er gebeurt:
 - Verandert het probleem?
 - Verdwijnt het probleem?
 - Worden de gevoelens sterker?
 - Welk proces ontwikkelt zich?
- ✦ Evaluatie: goeroe vraagt wat er met cliënt en coach gebeurde.

Wat de provocatieve coach bijvoorbeeld doet

(en de traditionele coach niet)

- ✦ Beweren dat het probleem geen probleem is
- ✦ De cliënt een sukkel noemen
- ✦ Culturele stereotypen opdissen
- ✦ Irrelevante zijpaden bewandelen
- ✦ Belachelijke oplossingen aandragen
- ✦ Absurde verklaringen geven
- ✦ Snel afgeleid zijn en weinig onthouden
- ✦ Doorgaan als de cliënt 'stop' zegt
- ✦ Partij kiezen bij conflicten

Veel voorkomende effecten van het provocatief coachen

- ★ **Zelfwerkzaamheid**
(Ondanks die @#\$#@ van een coach heb ik toch een beter gevoel over mezelf gekregen.)
- ★ **Vertraagd effect**
1. Milde irritatie/waardering, 2. Verzet, 3. Inzicht/verandering
- ★ **Assertiviteit**
(Hou je mond! Ik wil *nu* over *mijn* probleem praten!)
- ★ **Reality testing**
(OK, ik geef toe dat ik nog nooit echt gewerkt heb.)
- ★ **Zelfverdediging**
(Zo naïef ben ik echt niet, hoor!)
- ★ **Contact aangaan**
(Lachen, huilen, boos worden)
- ★ **Zelfwaardering/Zelfkritiek**
(Eigenlijk heb ik best veel bereikt, maar ik ben nu eenmaal lui.)
- ★ **Verantwoordelijkheid nemen**
(Nou, dan zal ik het zelf wel doen...)

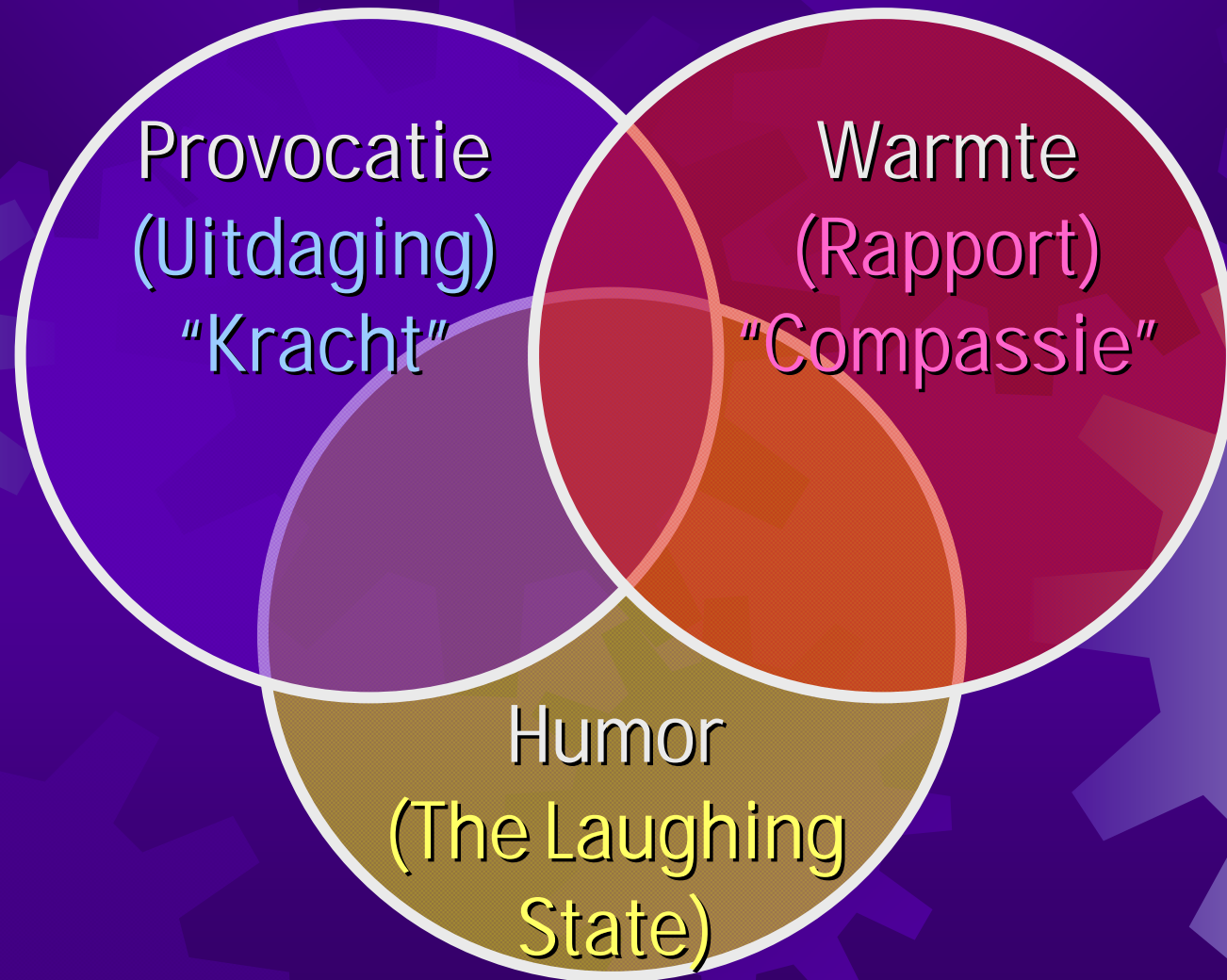
Een provocatief experiment

- ✦ Groepjes van drie: cliënt, coach, goeroe (helpt de coach, praat *alleen tegen coach*).
- ✦ Cliënt praat over een *echt* probleem.
- ✦ **Intake:** 3 minuten. Coach vraagt congruent (d.w.z. niet-provocatief) door op het probleem. Zoek naar een innerlijk proces: “*Ik heb er moeite mee dat....*”. (Geen mededeling over de omstandigheden).
- ✦ **Intervisie:** Samen met goeroe bedenken wat je provocatief gaat doen.
- ✦ **Supervisie:** Mocht je er niet uit komen, Jaap of Jeffret er bij roepen.
- ✦ **Coaching:** 7 minuten.
- ✦ *Dramatiseer* meer en meer!

Acht eenvoudig te bedenken redenen waarom het zo prachtig is

	Voordelen van het probleem	Nadelen van de oplossing
Voor cliënt zelf	1	2
Voor belangrijke anderen	3	4
Op de lange termijn	5	6
In het grotere geheel Het hele bedrijf/gezin De hele maatschappij	7	8

De basisformule

Je neemt me niet serieus!

1. *Kader geven:* Ik sta helemaal achter je, hoe gek ik ook doe.
2. Ja, dat gevoel is wederzijds. Jij neemt mij toch ook niet serieus!
3. *Down gaan.* Sorry sorry, hoe moet ik het dan doen?
4. Ik neem jou wel serieus, maar ik moet ontzettend lachen om je probleem.
5. Is dat het belangrijkste? Nou goed, dan schakel ik over op heel serieus.
6. Dat serieuze deed ik vroeger, maar dat levert niet zo veel op.
7. *Congruent contact herstellen:* Je hebt gelijk, ik zal me beter op jouw richten.

De provocatieve klaagimplosie

- ☀ Cliënt klaagt uitgebreid over iets of iemand (mag alles zijn).
- ☀ Coach praat een tijdje begrijpend en ondersteunend mee, zodat de cliënt helemaal opgaat in hoe erg het is.
- ☀ Dan zegt de coach dat het zo schandalig is, dat het zo *echt* niet langer kan. De cliënt moet er iets aan *doen!*
- ☀ De coach komt met een *zeer extreme ideeën* over wat de cliënt er aan moet doen.
- ☀ Als de cliënt dit niet wil doen, is de coach *teleurgesteld*.
- ☀ Hij herhaalt zo veel mogelijk redenen (uit het begin van het gesprek) waarom het zo niet langer kan en waarom de cliënt het dus wel moet doen.
- ☀ De cliënt kan bijna niet anders dan de situatie relativeren.